

Datum
2021-02-11

HÖGSTA DOMSTOLEN
JS 28

INKOM: 2021-02-15
MÅLNR: T 863-21
AKTBIL: 1

Till
Högsta domstolen

Inges till
Svea hovrätt
svea.hovratt@dom.se

ÖVERKLAGANDE

Klagande

Turbo Dome Sport Zone AB, 559026-0013
Takpannegatan 22
754 20 Uppsala

Ombud

Försäkringsjurist Peter Öhrn
Länsförsäkringar AB
106 50 Stockholm
peter.ohrn@lansforsakringar.se

Motpart

Carina Sjölin, 19731112-7505
Stenövägen 11
826 Sandarne

Ombud

Advokat David Wedberg
Advokatbolaget Wallin & Söderberg AB
Dragarbrunnsgatan 44
wedberg@advokatbolaget.net

Saken

Skadestånd för personskada

Överklagat avgörande

Svea hovrätts dom den 15 januari 2021 i mål
T 9208-19

Som ombud för Turbo Dome Sport Zone AB (Turbo) överklagar jag ovan angiven dom enligt följande.

1 Yrkanden i Högsta domstolen

- 1.1 Turbo yrkar att Högsta domstolen (HD) meddelar prövningstillstånd och med ändring av hovrättens dom ogillar käromålet och befriar Turbo från skadeståndsskyldighet, befriar Turbo från skyldigheten att ersätta Carina Sjölinns rättegångskostnader i tingsrätten och hovrätten, förpliktar Carina Sjölin att ersätta Turbo för yrkade rättegångskostnader i tingsrätten och hovrätten, samt förpliktar Carina Sjölin att ersätta Turbos rättegångskostnader i HD med ett belopp som anges senare.

2 Skäl för prövningstillstånd

- 2.1 Carina Sjölinns talan ogillades av tingsrätten. När Carina Sjölin överklagade tingsrättens dom beslutade hovrätten först att inte bevilja prövningstillstånd. Carina Sjölin överklagade det beslutet till HD som ändrade hovrättens beslut och meddelade prövningstillstånd i hovrätten. HD:s motivering var att det i målet aktualiseras frågor om bevisbörda och beviskrav i skadeståndsmål avseende personskada, att dessa frågor behöver belysas ytterligare i rättspraxis och att därför är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt.
- 2.2 Hovrätten har prövat Carina Sjölinns talan och bedömt att målet handlar om skadeståndsansvar p.g.a. underlåtenhet att avvärja en skaderisk och tillämpat HD:s principer från NJA 2013 s. 145 (den s.k. Landskronadomen) om vissa bevislättnader för den skadelidande vid skadeståndskrav p.g.a. underlåtenhet. Hade det aktuella målet varit så enkelt vad gäller frågorna om bevisbörda och beviskrav att det bara varit att tillämpa principerna från NJA 2013 s. 145 om bevislättnader för den skadelidande vid underlåtenhetsansvar hade inte HD ändrat hovrättens beslut att neka prövningstillstånd och motiverat detta med att frågorna om bevisbörda och beviskrav i denna typ av mål behöver belysas ytterligare i rättspraxis.
- 2.3 NJA 2013 s. 145 handlar i korthet om en kommuns skadeståndsansvar för en brandskada som hade orsakats med uppsåt av en 13-årig flicka som hade en flerårig historik av psykiska besvär och en benägenhet att anlägga bränder. Flickan hade sedan länge varit omhändertagen med stöd av lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) men bodde vid tiden då hon orsakade brandskadan tillfälligt hos sin mamma utan att kommunen hade någon uppsikt över henne. Frågan i målet var om kommunens underlåtna uppsikt över flickan var skadeståndsgrundande. Den skadelidande fick betydande bevislättnader avseende orsaksambandet mellan kommunens underlåtna uppsikt över flickan och den

uppkomna brandskadan på så vis att den skadelidande inte behövde visa ett handlande av kommunen som hade hindrat flickan från att anlägga branden. Det räckte enligt HD med att den skadelidande kunde visa vad som hade varit ett möjligt och farereducerande handlande. Frågorna om vårdslöshet och orsakssamband överlappade därmed varandra och beviskravet för att kommunens underlåtna uppsikt över flickan hade orsakat brandskadan ansågs vara uppfyllt genom att uppsikt över flickan hade varit farereducerande.

- 2.4 NJA 2013 s. 145 handlar om skadeståndsansvar p.g.a. genuin underlåtenhet d.v.s. underlåtenhet som inte föregåtts av något handlande av den påstått skadeståndsskyldige som ökat risken för skada. Vidare förelåg det p.g.a. flickans tidigare historik av att anlägga bränder en betydande fara för att flickan skulle orsaka fler brandskador. HD:s bedömning att den skadelidande hade en bevislättning avseende vårdslöshet och orsakssamband var således betingad av att det var frågan om genuin underlåtenhet att avvärja en konkret och överhängande faresituation.
- 2.5 Carina Sjölin's skada har inte uppkommit till följd av genuin underlåtenhet av Turbo att avvärja en skaderisk. Det är Turbo som driver aktivitetscentret, har monterat hoppgropen, fyller på madrassen är fylld med luft etc. Det föreligger även ett kontraktsförhållande mellan Carina Sjölin och Turbo. I den mån man kan tala om att det finns en skaderisk för den som hoppar i hoppgropen är det alltså Turbo som genom sitt aktiva handlande alternativt bristande fullgörande av ett kontraktuellt åtagande medverkat till uppkomsten av skaderisken. Det är följaktligen inte fråga om ett fall av skada till följd av genuin underlåtenhet som det var i NJA 2013 s. 145 utan fråga om skada till följd av ett aktivt handlande eller bristande fullgörande av ett kontraktuellt åtagande i kombination med senare underlåtenhet att avvärja skaderisken som uppkommit genom det tidigare handlandet.
- 2.6 Frågan om man kan behandla det som ett fall av underlåtenhetsansvar, med de bevislättningar det medför för den skadelidande enligt NJA 2013 s. 145, när den påstått skadeståndsskyldige inte orsakat en skada genom genuin underlåtenhet att avvärja en skaderisk utan genom underlåtenhet att avvärja en skaderisk han eller hon själv medverkat till är inte belyst i tidigare rättspraxis. Uttalanden i doktrinen säger emellertid att bevislättningarna enligt NJA 2013 s. 145 vid skada p.g.a. underlåtenhet att avvärja en skaderisk endast gäller vid genuin underlåtenhet (Jan Hellner och Marcus Radetzki, *Skadeståndsrätt*, 10 upplagan, 2018, s. 193.)
- 2.7 Mot bakgrund av ovanstående anser Turbo att det föreligger skäl att meddela prövningstillstånd avseende frågan om bevisbörda och beviskrav

för Carina Sjölin påstående att Turbo orsakat hennes skada genom vårdslöshet.

3 Skäl för ändring av hovrättens dom

- 3.1 Skälen för ändring av hovrättens dom berörs i korthet nu men kommer att utvecklas om HD beviljar prövningstillstånd.
- 3.2 Hovrätten har som framgått ovan felaktigt gett Carina Sjölin en bevislättnad avseende vårdslöshet av Turbo och orsakssamband mellan vårdslösheten och skadan. Carina Sjölin har att styrka att Turbo förfarit vårdslöst och att vårdslösheten orsakat hennes skada.
- 3.3 Det finns inget som tyder på att Turbo agerat vårdslöst. Genom den skriftliga bevisningen som återopats i målet och förhöret i tingsrätten med Turbos ställföreträdare Theo Blanco har det kommit fram att Turbo har goda rutiner för kontroller av utrustningen på aktivitetscentret inklusive hoppgruppen. Vid hoppgruppen närvarar dessutom alltid någon av Turbos anställda som övervakar personerna som hoppar i hoppgruppen och även kan agera om det finns indikationer på att utrustningen inte fungerar som den ska. Någon vårdslöshet har således inte förekommit.
- 3.4 För det fall madrassens lufttryck varit lägre än det ska just när Carina Sjölin hoppade i hoppgruppen är det ändå omöjligt att det orsakade hennes skada. Skulle lufttrycket vara lägre än det ska betyder inte det att madrassen blir tom på luft så att den som hoppar och landar på madrassen slår igenom madrassen och botten i golvet. Ett för lågt lufttryck kan bara medföra att den som hoppar i madrassen vid landningen sjunker ned mer än vanligt i madrassen, vilket dock inte leder till någon skada. Är hoppgruppen avstängd är givetvis madrassen tom på luft men det har inte påståtts i målet att madrassen var tom på luft utan endast att lufttrycket inte var tillräckligt.
- 3.5 Carina Sjölin landade på fötterna när hon hoppade i hoppgruppen fastän instruktionerna till alla som hoppar i hoppgruppen tydligt anger att man ska landa på ryggen eller rumpan. Turbo gör inte gällande att Carina Sjölin därigenom var vårdslös på ett sådant sätt att hennes vårdslöshet är en jämkningsgrund, men det som orsakade skadan var att hon landade på fötterna. Man ska inte landa på fötterna när man hoppar i hoppgruppen just av det skälet att man kan skada fötterna då. Givetvis är det också därför den som hoppar i hoppgruppen får instruktioner om att man ska landa på ryggen eller rumpan i stället för på fötterna.

4 Bevisuppgift

4.1 Turbo åberopar samma bevisning som i hovrätten d.v.s. följande.

Skriftlig bevisning

4.2 Bilden på hoppmattan och avsatsen åberopas till styrkande av att avståndet från avsatsen ned till hoppmattan var ca 1.8 meter. Bilden finns i tingsrättens aktbilaga 13.

4.3 Protokollen från besiktningar av hoppmattan åberopas till styrkande av att hoppmattans säkerhet och funktion kontrolleras regelbundet. Protokollen finns i tingsrättens aktbilagor 14-17.

4.4 Bilderna på varningsskyltar åberopas till styrkande av att det finns flera skyltar på aktivitetscentret som meddelar besökare hur de ska hoppa när de hoppar på hoppmattan. Bilderna finns i tingsrättens aktbilagor 18-19.

Muntlig bevisning

4.5 Partsförhör med Turbos VD Theo Blanco som ska höras om Turbos rutiner för att förebygga skadefall, till vederläggande av att det förekommit vårdslöshet från Turbos sida. Något nytt förhör är inte nödvändigt utan förhöret från tingsrätten kan spelas upp.

4.6 Vittnesförhör med Kenneth Alipat som arbetade hos Turbo vid den aktuella tidpunkten och såg när Carina Sjölin skadade sig. Kenneth Alipat ska höras om skadehändelsen till styrkande av att Carina Sjölin hoppade i hoppgruppen på fel sätt d.v.s. i strid med instruktionerna. Något nytt förhör är inte nödvändigt utan förhöret från tingsrätten kan spelas upp.

5 Övrigt

5.1 Rättegångsfullmakten som finns i hovrättens akt avser tvisten i hovrätten. En rättegångsfullmakt avseende prövning i HD ges in i original inom ett par dagar.

Stockholm dag som ovan

Peter Öhrn
Försäkringsjurist